

Sozialdemokratische Partei Deutschlands (SPD)

Achtergrond - 1 november 2005

De [Sozialdemokratische Partei Deutschlands](#) (SPD) is - de naam zegt het al - de sociaal-democratische partij in Duitsland. De partij zet zich vooral in voor de belangen van werknemers en minder draagkrachtigen. De SPD bracht na de Tweede Wereldoorlog de beroemde kanseliers [Willy Brandt](#) (1969-1974) en [Helmut Schmidt](#) (1974-1982) voort.

Sinds 1998 is de SPD weer de grootste partij in de Bondsdag (251 zetels; 38,5 procent). Zij regeert samen met [Die Grünen](#). Kanselier namens de SPD is [Gerhard Schröder](#). Onder zijn leiding verschoof het zwaartepunt van de partij van traditionele sociaal-democratie naar het zogeheten 'Derde weg-socialisme', in Nederland en Engeland belichaamd door respectievelijk Wim Kok en Tony Blair. In Duitsland raakte deze koers bekend als *Neue Mitte*.

Hervormingen

De huidige regeertermijn van de SPD staat in het teken van ingrijpende hervormingen van de arbeidsmarkt en de verzorgingsstaat (Agenda 2010). De hervormingen, die door veel SPD-kiezers voor 'neoliberaal' worden versleten, hebben diepe sporen achtergelaten binnen de partij die de afgelopen twee jaar tienduizenden leden verloor. Dit voorjaar daalde het ledental voor het eerst in 50 jaar onder de 600.000.

Teleurgestelde voormalige SPD'ers richtten de protestpartij [Wahlalternative Arbeit und Soziale Gerechtigkeit](#) (WASG) op. Deze is een inmiddels een samenwerkingsverband met de PDS aangegaan onder de naam [Die Linkspartei](#) en vormt een serieuze concurrent ter linkerzijde van de SPD. Onder druk van de partij moest Schröder vorig jaar al de voorzittershamer overdoen aan Franz Müntefering, die ook in linkse SPD-kringen als gematigd geldt. Als gevolg van de interne spanningen en de desastreuze verlopen verkiezingen in Noordrijn-Westfalen heeft Schröder besloten de vertrouwensvraag te stellen en aan te sturen op nieuwe verkiezingen.

Ondanks de hervormingskoers van de afgelopen jaren afficheert de SPD zich voor de naderende verkiezingen weer als ouderwetse hoeder van de werknemersbelangen. Hoewel wordt vastgehouden aan de bezuinigingen in het kader van de hervormingswetten Hartz IV, pleit de partijtop wel voor

loonsverhogingen.

Ook wil de partij, anders dan [CDU](#) en [FDP](#), vasthouden aan de bedrijfsbelasting. De SPD wil het ziekenfonds hervormen door invoering van een *Bürgerversicherung*, een ziektenkostenverzekering waaraan iedereen verplicht wordt mee te betalen. Dit betekent het einde van het onderscheid tussen publieke en private verzekering. De mogelijkheden van kinderopvang moeten worden uitgebreid. De partij is tegen de invoering van collegegeld aan universiteiten. Op terrein van de buitenlandpolitiek is de SPD voorstander van toetreding van Turkije tot de Europese Unie. De partij zet zich actief in voor een permanente Duitse zetel in de VN-Veiligheidsraad.

Peilingen

Dat de SPD de verkiezingen wint, lijkt uitgesloten. De partij heeft in de [peilingen](#) een blijvende straatlengte achterstand ten opzichte van de CDU. Commentatoren gaan er van uit dat zelfs *Der Macher* Schröder, de man die meerdere keren bewezen heeft op zijn sterkst te zijn wanneer hij in het defensief zit, deze kloof niet weet te overbruggen. De hervormingen hebben te veel weerstand opgewekt.

[Lees meer over de achtergrond van de SPD in het naslagwerk](#)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/3822/sozialdemokratische-partei-deutschlands-spd>